

V této diplomové práci usiluji zejména o přesné a jasné rozlišení případů, kdy je výkon majetkových autorských práv jako celku svěřen osobám odlišným od autora přímo zákonem od případů, kdy dochází pouze k výkonu dílčího majetkového práva dílo užit a to buď prostřednictvím autorskoprávní licenční smlouvy nebo taktéž na základě zákona, prostřednictvím mimosmluvních institutů užití díla. Zároveň se v této práci snažím vyzdvihnout pozitiva jednotlivých institutů a naopak v některých případech navrhuji určité změny či doplnění stávající právní úpravy.

Tato práce stojí v podstatě na čtyřech základních kamenech. V první části mé práce se nejprve věnuji výkonu autorských práv obecně, tedy soustředím se zejména na to, kterými právy autor (potažmo dědic) disponuje oproti ostatním osobám jeho práva vykonávajícím a tím pádem v čem je autorova pozice odlišná. Jedná se zejména o rozlišování práv osobnostních a majetkových (jakkoli jsou vzájemně propojená) jakožto základu pro pochopení, která práva a v jakém rozsahu mohou ostatní osoby vykonávat. Obecně lze říci, že v případě jiných osob je možný pouze výkon autorských práv majetkových. V této první části tak uvádím možnost výkonu majetkových práv jako celku, kdy výkon všech těchto práv svěřuje určitým osobám za určitých podmínek přímo zákon (jedná se o díla zaměstnanecká, kolektivní, školní, na objednávku či soutěžní). V této souvislosti zde zmiňuji taktéž výkon majetkových práv prostřednictvím kolektivní správy, ke kterému dochází na základě nepřímého (smluvního či zákonného) zastoupení.

Druhá část mé práce je zaměřena na výkon majetkových práv na základě smluvního ujednání, tedy na úpravu licenčních smluv. Hlavním rozdílem oproti zákonnému výkonu je, že dochází na základě udělené licence pouze k výkonu dílčího majetkového práva dílo užit, nikoli k výkonu majetkových práv jako celku. Tato část tak obsahuje komplexní úpravu licenčních smluv, tedy od náležitostí takové smlouvy až po její zánik. Zároveň je mým cílem zde rovněž upozornit na jisté nedostatky v úpravě, zejména co se týče autorskoprávní úpravy odstoupení či výpovědi licenční smlouvy, a navrhnout případná řešení.

Výkon dílčího oprávnění dílo užit je možný kromě licenční smlouvy taktéž na základě zákona. Těmito tzv. mimosmluvními instituty jsou užití volného díla, volné užití díla a zákonné licence a věnuji se jim ve třetí části této práce. Podstatou těchto institutů je omezení výlučného autorova práva dílo užit přímo na základě zákona, které se děje ve veřejném zájmu a proto je potřeba prostřednictvím těchto institutů najít určitou rovnováhu mezi těmito zájmy a zájmy autorovými. Zaměřuji se zde především na volné užití díla pro osobní potřebu s cílem poukázat na fakt, že zdaleka ne každé takové užití je oprávněné a že je leckdy poměrně obtížné tuto hranici stanovit.

Vedle výkladu o oprávněných způsobech výkonu autorských práv osobami odlišnými od autora se v závěrečné části této práce věnuji výkonu neoprávněnému. Každá osoba, která jedná v rozporu s výše uvedenými způsoby výkonu a zasahuje tímto jednáním do autorových oprávněných zájmů, se dopouští neoprávněného výkonu autorských práv. Proto v této části usiluji zejména o přehled možných způsobů ochrany proti těmto zásahům, ať již prostředky soukromoprávními či veřejnoprávními, a zároveň se pokouším vyzdvihnout praktické stránky jednotlivých prostředků či postupů. Taktéž se v této části snažím zdůraznit především fakt, že ačkoli jsou prostředky ochrany autorských práv rozmanité, k jejich účelnosti a účinnosti by bylo zapotřebí upravit a posílit důslednost a pravidelnost kontroly těchto neoprávněných zásahů.